

מרץ 2024

מבט על תיק החינוך ברשות המקומית

החינוך הוא מוקד עניין לתושבים רבים ברשות המקומית. הוא מקיף תחומים רבים ומגוונים (חינוך לגיל הרך, חינוך פורמלי, חינוך בלתי פורמלי) ושחקנים רבים (משרד החינוך, הורים, גופים מפעילים, קרנות פילנתרופיות). המעורבות וההשפעה של הרשויות המקומיות בחינוך הולכת וגוברת, ובהתאמה, עולות ציפיות ההורים להצלחה של הרשות המקומית בקידום הרווחה האישית (well being), שביעות הרצון וההישגים של ילדיהם.

מבחינה פורמלית, הסמכויות בתחום החינוך נתונות לראש הרשות ולדרג המקצועי (מחלקת החינוך בישוב). יחד עם זאת, בידי ראש הרשות נתונה האפשרות להאציל סמכויות למחזיק. תיק החינוך ולאפשר לו. ה. להתמקד בהובלת מדיניות החינוך המקומית:

עבודה עם מחלקת החינוך ברשות המקומית – הצלחה של מחזיק. ת. תיק תלויה ביכולת שלו. ה. לקיים יחסי עבודה פוריים עם בעלי התפקידים המקצועיים ברשות: מנהל. ת. אגף חינוך, מנכ"ל הרשות, גזבר וכו'.

מחזיק. ת. תיק חינוך יכולה לתרום, לחזק ולתמוך בעובדי. ות מחלקת החינוך:

- מעורבות באפיון קריטריונים לבחירת בעלי תפקידים
- עיצוב חלוקת האחריות ותהליכי עבודה בין ראש. ת. העיר, מחזיק. ת. התיק ומנהל. ת. אגף החינוך.
- חשיבה משותפת על מבנה מחלקת החינוך בישוב – חלוקה לאגפים (הקמת אגף לגיל הרך)
- הובלה של תהליכי למידה של עובדי מחלקת החינוך/של צוותי ההוראה ברשות סביב נושאים/מטרות מוגדרים.

פיתוח חזון ומדיניות ארוכי טווח - פיתוח מערכת חינוך ברמה היישובית, שנותנת מענה לצרכים מגוונים של משפחות וקהילות, לאתגרים של מערכת החינוך דוגמת אי שוויון ואלימות ומקדמת מערכת חינוך מבוססת שיתוף פעולה ושיח הוא אתגר משמעותי. מחזיק. ת. תיק יכולה להיות שותפה בבניית תכנית אב למערכת החינוך המקומית.

מחזיקת תיק יכולה לתרום לקידום מדיניות חינוך מקומית בתחומים ונושאים המצויים באחריות

הרשות:

- מדיניות [בחירת הורים מבוקרת](#) (בבתי ספר ובגנים)
- [ייחודיות בית ספרית](#)/ייחודיות ברמת הכיתות
- קביעת יעדים לשיפור הישגים בבחינות הבגרות ובבחינות המיצ"ב
- תכנון והקמה של מוסדות חינוך מותאמים ללמידה במאה ה-21 ולצרכי האוכלוסייה
- קביעת קריטריונים להכשרה ולפיתוח מקצועי של סייעות בגנים
- קידום [תל"ן](#) (תכנית לימודים נוספת) ברמה היישובית
- [אישור תוכניות בית ספריות במערכת גפ"ן](#)
- תמיכה וקידום החינוך הבלתי פורמלי ברשות – תנועות נוער, פעילות נוער בחופשות, חוגים, תוכניות מצוינות והעשרה ועוד.

קידום והובלת שיתופי פעולה

- שותפות [בוועדת החינוך היישובית כנדרש בחוק](#).
- הקמה ותמיכה בפעולה שותפת של פורום חינוך יישובי שמטרתו לתכלל את עבודת השותפים במערכת החינוך ברשות – הרשות המקומית, משרד החינוך, מנהלות בתי הספר, הורים וארגונים מרכזיים הפועלים ברשות.
- הקמה ותמיכה בהנהגת הורים יישובי
- שיתופי פעולה בין רשויות

מחשבה על מודל למענה לפניות של תושבים – הנגישות של מחזיק תיק חינוך להורים בישוב מביאה

לעיתים לפניות רבות של הורים ודרישה למענה בנושאים פרטניים דוגמת שיבוץ למוסדות חינוך, דרישה לפתוח כיתות ייחודיות (כיתות מדעים/מופ"ת), מענה לצרכים של תנועות נוער תלונות על אלימות במערכת החינוך ועוד. יש להקדיש מחשבה לדרכי המענה לפניות לסוג זה, כך שלא יוטל עומס בלתי פורפורציונלי על מחזיקת התיק, יישמרו הסמכויות הפורמליות והאוטונומיה המקצועית של מנהלת מחלקת החינוך ויישמרו יחסי עבודה תקינים בין השותפים השונים.

סיוע באיתור משאבים למערכת החינוך ברשות המקומית – איתור קולות קוראים רלוונטיים של

משרד החינוך, שיתופי פעולה עם קרנות, שיתופי פעולה עם מוסדות להשכלה גבוהה, גיוס תורמים.

[מכון שיטה](#), פועל לחיזוק הדמוקרטיה המקומית ויצירת מעטפת מקצועית לרשויות מקומיות ונבחרים ציבור בשלטון המקומי בכלים של מדיניות מעשית, ליווי, פיתוח ומחקר, בתחומים שונים, ובכלל זה בנושאי חינוך. אנחנו כתובת לשאלות, מידע וסיוע, כדי שתוכלי למלא את תפקידך כמחזיקת תיק בצורה הטובה ביותר.

ניתן לפנות לד"ר סמדר מושל, ראשת תחום חינוך בכתובת: smadar@shittah.org